

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-03-26

Närvarande: F.d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Inga-Lill Askersjö och Petter Asp

Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

Enligt en lagrådsremiss den 18 mars 2021 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
2. lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
3. lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Lagrådet antecknar upplysningsvis att ändringen enligt förslag 2 avses gälla 20 juli 2021–30 juni 2023 och enligt förslag 3 från och med 1 juli 2023.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Marcus Westman.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

(i lydelse under tiden 20 juli 2021–30 juni 2023)

I det ”utkast till lagrådsremiss” som låg till grund för lagrådsremissen föreslogs att en ny 5 a § skulle tas in i lagen och gälla fram till utgången av juni 2023. Paragrafen föreskrev att en yrkesintroduktionsanställning kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Skälet till förslaget angavs vara – och är fortsatt – att det skärpta läget på arbetsmarknaden till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 gör att det finns anledning att överväga att under en begränsad period göra ett undantag från att subventionerade anställningar inte får utgöra grund för permanent uppehållstillstånd. Enligt praxis har anställningar av sådan art nämligen ansetts inte utgöra grund för permanent uppehållstillstånd, men det har inte uttryckligen lagreglerats.

På grund av det kritiska läget snabbremitterades utkastet under tiden 9–26 februari. Arbetsförmedlingen framförde i sitt remissvar att den aktuella bestämmelsen kunde misstolkas. Den kunde enligt Arbetsförmedlingens uppfattning uppfattas som om yrkesintroduktionsanställningar *kan* ligga till grund för permanent uppehållstillstånd, medan andra subventionerade anställningar *ska* utgöra sådan grund. I syfte att tydliggöra att lagtexten inte ska tolkas på så sätt lades i paragrafen till en huvudregel som föreskriver att permanent uppehållstillstånd inte ska beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning. Därpå följer

undantaget: "Detta gäller dock inte om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning". Den citerade bestämmelsen föreslås upphöra den 1 juli 2023, varvid enbart huvudregeln kommer att kvarstå.

Enligt Lagrådets mening är det inte lämpligt att föra in huvudregeln i lagstiftningen på detta sätt. Som Lagrådet påtalat i tidigare yttranden bör det i lagrådsremisser som tagits fram under brådska efter en kort remisstid på grund av sjukdomen covid-19 inte föreslås regler som blir permanenta. I denna lagrådsremiss tillkommer dessutom att huvudregeln fördes in först efter förslag av en remissinstans och utan att dess tillämpningsområde utretts närmare eller kommenterats. Övriga remissinstanser har alltså inte haft möjlighet att yttra sig över den huvudregel som föreslås bli permanent och inte endast tillfällig.

Enligt Lagrådets mening krävs inte att huvudregeln införs för att tillgodose Arbetsförmedlingens remisskritik. Det är tillräckligt att i författningskommentaren tydliggöra att bestämmelsen inte påverkar andra subventionerade anställningar utan enbart innebär att yrkesintroduktionsanställning kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd, om övriga förutsättningar för sådant uppehållstillstånd är uppfyllda. Lagrådet föreslår därför att bestämmelsen i lagrådsremissen ersätts av en bestämmelse med den lydelse som föreslogs i utkastet till lagrådsremiss.

Förslag till lag om ändring i lagen om uppehållstillstånd för
studerande på gymnasial nivå

(i lydelse från och med 1 juli 2023)

5 a §

Om Lagrådets förslag när det gäller bestämmelsens lydelse under tiden 20 juli 2021–30 juni 2023 följs (se under föregående rubrik), ska bestämmelsen upphöra att gälla i sin helhet den 1 juli 2023.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.